

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Конкурентоспроможність підприємства»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 3 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Бізнес-економіка»
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	Магістр

Науково-педагогічний працівник, який веде дану дисципліну –

Миколенко Інна Григорівна, доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем, доктор економічних наук, доцент

Контактний телефон	50-92-05
Електронна адреса	MykolenkoInna@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2414

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	сформувані у студентів систему теоретичних і прикладних знань, умінь і навиків щодо використання методичного апарату конкурентного аналізу для визначення рівня конкурентоспроможності підприємства у сучасних умовах
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом. Методи – словесні, наочні, практичні.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність знань з базових економічних дисциплін
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем	ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
ПР 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ПР 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	ЗК5. Здатність працювати в команді.
ПР 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ПР 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових	СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
	СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки
	СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та

<p>підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.</p> <p>ПР 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.</p> <p>ПР 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики</p>	<p>людського розвитку.</p> <p>СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси</p> <p>СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень</p>
---	---

Тематичний план навчальної дисципліни

<i>Назва теми</i>	<i>Види робіт</i>	<i>Завдання самостійної роботи у розрізі тем</i>
Модуль 1. Теоретичні основи конкурентної діяльності підприємства		
Тема 1. Конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентні переваги: суть та роль у діяльності підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: Класифікація ринкових структур та їх характеристики. Типи ринкової поведінки. Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки
Тема 2. Конкурентні переваги підприємства. Діагностика конкурентоспроможності підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства. Економічний механізм формування конкурентоспроможності підприємства. Критерії та показники конкурентоспроможності підприємства
Тема 3. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: Матричні методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Аналітичні методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства
Тема 4. Управління конкурентоспроможністю підприємства	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: Система управління конкурентоспроможністю підприємства та її складові. Етапи процесу управління конкурентоспроможністю підприємства та їх зміст. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства
Тема 5. Оцінка конкурентоспроможності продукції	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни
Модуль 2. Управління конкурентоспроможністю підприємства		
Тема 6. Оцінка конкурентоспроможності персоналу	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності

Інформаційні джерела

Основні:

1. Lviv State University Of Internal Affairs Institutional Repository (Lvsuiair): Головна Сторінка. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5049/1/Upravl_Konkurent_22-11-22.pdf (дата звернення: 06.04.2023).
2. Untitled Document. WEB-ресурс научно-практических конференций | Научные, научнопрактические конференции и публикации, новости науки. URL: http://confcontact.com/2015_04_25/4/4_kochevskij.html (date of access: 06.04.2023).
3. Вашків О.П., Собко О.М., Смерека С.Б. Управління конкурентоспроможністю продукції : навч. посіб. для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 272 с.
4. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
5. Пронько Л.М., Токар К.С. Маркетингова стратегія у форманні конкурентоспроможності підприємства. Ефективна економіка. 2022. №4. URL.: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2022/75.pdf (дата звернення: 06.04.2023).
6. Савченко С.М. Критичний аналіз наявного методичного інструментарію оцінювання конкурентоспроможності підприємств. Економіка та держава. 2020. № 7. С. 79–84.
7. Савченко С.М. Методологічні основи дослідження конкурентоспроможності підприємств. Ефективна економіка. 2019. №6. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2019/54.pdf (дата звернення: 06.04.2023).
8. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навчальний посібник у структурно-логічних схемах [Електронний ресурс] / укладачі: Т.В. Андросова, Л.О. Чернишова. Електрон. дані. Х. : ХДУХТ, 2019. 202 с.

Додаткові:

1. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2018. 520 с
2. Дяченко К.С. Конкурентоспроможність підприємства: завдання до самостійної роботи / К.С. Дяченко. Харків, 2018.

3. Миколенко І.Г. Особливості систематизації умов забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6. № 1. С. 369 – 374.
4. Миколенко І.Г. Інноваційно-інвестиційна спрямованість сільськогосподарського підприємства в системі підвищення його конкурентоспроможності. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 1. С. 31-35.
5. Миколенко, І.Г. Напрями інноваційно-інвестиційного розвитку сільськогосподарського підприємства в системі підвищення його конкурентоспроможності / Інна Григорівна Миколенко // Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6. № 1. С. 368 374. ISSN 2415 – 8453.
6. Миколенко І.Г., Рогоза М.Є., Перебийніс В.І., Кузьменко О.К. Стратегії розвитку агропродовольчого комплексу в контексті економічної та енергетичної безпеки, 2021. Вісник економічної науки України. 2021. № 1 (40). С. 3-8. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).3-8](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).3-8)
7. Миколенко І.Г., Міненко С.І. Організаційні засади формування стратегій підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 2. С. 38-45. <file:///C:/Users/User/Downloads/7.2-38-45.pdf>
8. Миколенко І.Г., Смігунова О.В., Ромашенко М.О. Роль корпоративної культури в успішному розвитку системи управління персоналом підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. Економічні науки. № 5. Том 1. С. 37-42. [http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekonnew/2022/VKNU-ES-2022-N5Part1\(310\).pdf](http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekonnew/2022/VKNU-ES-2022-N5Part1(310).pdf)
9. Миколенко І.Г., Макаренко П.М., Гужва Н.В. Прогнозування прибутку підприємства з використанням MS EXCEL PREDICTION OF BUSINESS PROFIT USING MS EXCEL. Інфраструктура ринку. 2022. Випуск 68. С. 118-123. http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/22.pdf
10. Кононенко Ж.А., Миколенко І.Г., Кононенко О.А. Факторний аналіз фінансових результатів підприємства. Інфраструктура ринку. 2022. № 69. С. 86-90 URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/69_2022/17.pdf
11. Миколенко І.Г., Макаренко П.М., Репіна, М.С. Інноваційне управління галуззю рослинництва на підприємстві. Innovative management of the field of crop production at the enterprise. Економіка та суспільство. 2022. Випуск 44. С. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1883/1813>
12. Конкурентоспроможність підприємства: підручник / П.І. Юхименко, М.В. Вихор, Ю.С. Гринчук, Н.В. Коваль, Л.П. Хахула, О.І. Шемігон та ін.; за ред. А.С. Даниленка. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 320 с.
13. Barney J.B., Hesterly W.S. Strategic Management and Competitive Advantage : Concept and cases. Global edition : 5-th edition. Boston, 2015. 594 p.
14. Di Foggia G. Energy-Efficient Products and Competitiveness in the Manufacturing Sector. Journal of Open Innovation: Technology, Market and Complexity. 2021. Vol. 7. Article № 33. P. 1-14. DOI: <http://dx.doi.org/10.3390/joitmc7010033>.
15. Goldberg A.E. Explain Me This Creativity, Competition, and the Partial Productivity of Constructions. Princeton : Princeton University Press, 2019. 210 p.
16. Haines S. Product Manager’s. Survival Guide. Everything You Need to Know to Succeed as a Product Manager. 2-th ed. McGraw-Hill Education, 2019. 127 p.
17. Kaşka D., Kilic F.C., Öztürk H.H. Energy Efficiency. Energy Management and Energy Efficiency in Industry. Practical Examples. Springer, 2021. P. 43-71. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-25995-2_4.
18. Turner P. Employee Engagement in Contemporary Organizations Maintaining High Productivity and Sustained Competitiveness. Leeds : Leeds Business School, Leeds Beckett University, 2020. 292 p. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-36387-1>
19. Пона YASNOLOB, Nataliia DEMIANENKO, Oleksii ZORIA, Oleksandr GALYCH, Inna MYKOLENKO (2022) Tourism of Ukraine as a type of business before and during the war. Journal of Environmental Management and Tourism, Volume XI, Issue 5(45) Winter 2022.
20. Mykolenko I.Hr. Competitive potential branding model of subjects of Agro-food economy sector Ukraine / P.M. Makarenko, V.I. Pilyavsky, I.Hr. Mykolenko, O.O. Varchenko, A.V. Ipatov

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов’язковим компонентом. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки

практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf .

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyupadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf> .

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf .

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidstr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/> .

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/> .

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/uk/bezpeka-zhittiediyalnosti>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): Виконання навчальних завдань - 14 балів; тестування - 6 балів; поточна модульна робота - 10 балів.	30
Модуль 2 (теми 5-8): Виконання навчальних завдань - 14 балів; тестування - 6 балів; поточна модульна робота - 10 балів.	30
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни
------	---	---